

## ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.

Pentru România pe an 15 lei.

Manuscripte nu se redau.

## LIBERTATEA

## INSERTIUNI:

se socotesc după tariful, cu prețuri foarte moderate.

Abonamente și inserțiuni se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă.

## Li-e grabă.

În capetele politicilor maghiari domnește fără îndoială, o... „dulce zăpăceală”. Te crucești numai de deosebirea cea mare dintre părerea de ieri a unui scriitor al lor, și cea de azi a altuia, cum și deosebirea dintre părerea unuia și aceiași scriitor de ieri până azi.

Numai ca ieri, în întâiele zile ale lui August, prorocul sēcuiesc Gustav Beksics spunea în o scrisoare politică adresată congresului sēcuiesc, la care el nu putea lua parte, următoarele:

„Nu ne putem închide ochii dinaintea umbrei posomorite a problemei Ardealului.

„Nainte cu douăzeci de ani, în scrierea mea apărută și în limba franceză la Paris, despre chestiunea română, cu bucurie victorioasă scoteam la iveală superioritatea de neam, economică și culturală a maghiarimei. Cu mândrie profetaș am atunci, că ungrimeea, care e pe calea unei dezvoltări puternice, așa va crește peste celelalte naționalități și peste Români, ca pădurea cea aleasă peste tufele de sub poalele ei.

Și după-ace spunea că statul n'a luat lucrul cu destulă putere în mână ca să ajute această creștere a pădurii ungrimești peste Români, urmează:

„Ear' acum lucrurile încep a se întoarce în favorul României, pe toată linia! Neamul românesc arat, mai nou, o mare dezvoltare în Ardeal. În colțul Murășului a pierdut din teren, dar' în Târnavă-mică s'a ridicat la majoritate. În o parte a Sēcuiimii, anume în Trei-scaune, răsbește înainte. Băncile românești, anume „Albina”, conduce cu istețime dezvoltarea economică și în parte și culturală a României. Școalele române sunt în bunăstare, și românimea cucerește și în unele centre culturale.”

După acestea se mângăie Sēcuiul zicând: „Din norocire ungrimeea stă încă tot pe o uriașă înălțime de neam, de cultură și economică, (față de Români adevăți Sēcuiul mai presus de Români în toate! Of, of!), dar' urmează îndată:

„O schimbare însă ori-cât de mică a acestor relațiuni, (când adevă sau că Sēcuii ar scăpa mai în jos din „înălțimile” lor, sau că Români s'ar ridica spre acele înălțimi), trebuie să ne trezească cele mai serioase îngrijiri! Căci asta ar însemna ori că maghiarimea a slăbit ori că Români s'au întărit. Și într'un fel și într'altul, naia politicii noastre naționale, a ajuns în virtej primejdios! Trebuie să o liberăm de acolo cu ori-ce preț! Vechea relațiune, adevă starea la înălțime ca neam, ca cultură și economică a ungrimeii, trebuie să rămână neștirbită mai presus! Numai așa se poate ajunge la formarea definitivă a statului maghiar și a națiunii în Ardeal! Într'alt chip urmează cea mai tristă dare înapoi. Ardealul, sub înfrigurarea românei care înghite și săsimea, își perde astfel caracterul național maghiar (pe care nu l'a avut de când e lumea! Red.) Ear' în cas de o nenorocire politică sau militară, își va pierde chiar și legătura de drept public, ba și cea teritorială, cu Un-

garia! (adevă se poate perde de tot de Ungaria).

Venind apoi să caute mijloace cu ajutorul cărora s'ar putea preveni această nenorocire, prorocul sēcuiesc se dă în fel și chip peste cap înaintea cetitorilor, că: se se creeze (dac' ai fi Dzeu se poți crea din ce nu-i!) industrie mare ungrimească, oprind plecarea Sēcuiilor în România, cumpărând moșii (dar' n'aveți parale, frate, mai curând vindeți decât cumpărați!) pe care se așeze apoi la Unguri, (făcuți din petri!); se se facă o bancă mare pentru cumpărarea de pământuri, etc. Și încheie apoi așa:

„Ardealul lăsat de sine, îl vom pierde (adevă ungrimeii) economicește și în cele sociale. Cu timpul se va pierde și politicește. Măcar-că Ardealul se ține strâns în cadrul problemei maghiare.

„Ear' Ungaria numai în formă de stat mare și național (maghiar) se va putea susține. În ori-ce altă formă, ea va peri!

„Stat mare și național însă, Ungaria numai așa poate ajunge, și ca atare numai așa poate rămânea, dacă Ardealul va fi izvorul de putere al ungrimeii, și nu contrabalansatorul nistuințelor noastre!”

Reproducem aceste scrise ale șolomonariului ungrimeesc, fiindcă ele ridică perdeaua de pe unele colțuri de gândire tănuite de politicienii ungrimești: ei au adevă temerea, că într'un cas de „nenorocire politică” sau militară, adevă în un cas de război nenorocit, s'ar putea trezi că Ardealul se rupe de Ungaria cu totul, și pentru asta cred ei că trebuie să se repede maghiarisat, căci atunci și în cazul nenorocirii, aflându-se aici numai Unguri, n'ar mai dori nime a rupe acest colț de țară, negăsind în el alt neam, decât neam ungrimeesc. De aci și graba lor cea mare de a maghiarisa, căci ciasul primejdiei poate fi ori-când pe aproape.

O judecată mai copilărească nici că se poate. Istoria ne e viuă dovadă, că la așa ceva nu s'au uitat biruitoarii în ziua biruinței!

Pentru Ungaria de unde poate veni cazul nenorocirii de care se teme și Beksics? Numai din partea Rusiei. În loc de a umbla dar' după bazaconia maghiarisării, chiar ca să întăriți țara și față de dușmanul din afară, mai bine reveniți-vă, nenorociților, și tractați bine pe Români, spriginiți-i în dezvoltarea lor, faceți-i să se le fie dragă moșia pe care o cultivă, să-și iubească din toată inima lor patria aceasta, și atunci în ciasul primejdiei, ei cu tot focul lor și cu toată dovedita lor vitejie, vor sări alături cu voi contra primejdiei din afară!

Și atunci veți vedea că nici Ardealul n'are să se părăie și nici Ungaria! Ele vor fi apărate cu puterile nebiruite de către popoarele ce le locuiesc.

Prin nebuțele încercări de maghiarisare însă, amărând și pe Români zi de zi, și ani de-arândul îngrămădind în inimile lor durerea, ba poate chiar și dorul răsunării,

nu credeți că mai curând voi înșivă lucrați tocmai în contra siguranței pe care voiți să o aveți în zilele primejdiei?

## BATJOCURĂ!

Am spus în numărul 21 al „Libertății”, că la întervenirea clubului român din Orăștie, s'au făcut pașii de lipsă, ca 19 proprietari români să fie luați în lista alegătorilor, din care pe nedrept au fost lăsați afară. S'a înaintat la comitetul central comitatens cerea în timpul seu.

Acum au sosit petenților răspunsul, care e următorul:

„Deși numiții N. N. și N. N. (17 inși), locuitori în Orăștie, întrunesc cerințele legii electorale, în lista electorală nu se pot lua, pentru-că după §. 1 al articolului de lege 33 din 1874 numai acei cetățeni au dreptul de alegător, cari au împlinit etatea de 20 ani.

„Ear' că respectivii (reclamanții) răspund și acestei cerințe a legii, nu e adevărit, ba nici afirmat”. (2 au fost respinși pe alte motive).

Ați văzut o mai păcătoasă bătaie de joc, un abus mai copilăresc de prescrișele legii? Asta e serioșitate, e împlinirea datorinței oficioșe? Un vicșpan poate subscrie o astfel de hotărâre copilărească?

Dar' dacă în recurs chiar nu s'a amintit, a fost așa mare lucru a-ți cere informațiuni dela oficiile responsabile orăștenești, și apoi a aduce o hotărâre deamă, și nu a scurta pe 17 cetățeni de un drept sfânt al lor? Lucrul acesta va fi încă supus criticei meritate la locul seu!

## Risum teneatis...

Dela sublim până la ridicol și dela geniu la nebunie, ci-că e numai un pas. Ziarele evreo-maghiare, sublime în șovinismul lor și geniale în exploatarea lui, înotând mereu în acest șovinism, fac atât de adevă acest »un pas«.

Zilele astea, la 10 Aug., fruntașă »Bud. Hir.« scriind earăși un articol de beție națională, zice că de aci încolo nu va mai fi pardon pentru cei-ce nu știu ungrimești! Că până-acum nu s'a cerut, dar' acum iacă să cere ca fiecare cetățean să știe ungrimește, de-ar fi trecut și numai prin școala populară. Că doar' vèzurăți ce cere dl Wlassics dela acele școli prin ucazurile lui din vara asta! Ear' pe urma acestor ordinațiuni, vèzând el deja maghiarisată toată fața țerii, începe a face la socoteli, asemenea socotelei ce și-o făcea țiganul despre paripii pe care-i va avea prin sporirea averii din oul de

găină ce l'i adusesse țiganca din sat...

Și vèzând el prin acestea „ideea” deja întrupată, călare pe ea, ca copilul țiganului pe mînzul pe care zicea tatăl-seu c'o să-l ia pe ou, — începe a vorbi d'a călare cu noi așa:

„E o contrazicere aceea, ca cineva să pășească în dieta »statului național maghiar«, cu program de naționalități. Programul de naționalități, e chiar așa o imposibilitate în parlamentul statului »național maghiar«, ca și programul anarchist în parlamentul oricărui stat de drept! Cu perfecționarea națională și a formei de reprezentățiune populară, se vor stinge pe încetul și programele de naționalități. Asta e numai chestie de timp. Și nu-i dăm mai mult ca o sută de ani, și de partide de-ale naționalităților nici urmă nu va mai fi în dieta ungrimească!

„...Și nu-i dăm 25 de ani, și Sibiuul, Brașovul și Bistrița, se vor maghiarisa, tocmai așa, cum s'au maghiarisat deja mai multe orașe în preponderanță nemțești de prin Bănat. Sè vor maghiarisa și Corodi-i, Korn-ii și Cramer-ii. Copiii lor poate vorbesc deja bine ungrimește. Nepoții lor de sigur vor vorbi bine numai ungrimește, ear' nemțeștele vor ști cel mult atâta cât au auzit dela moșul lor!»

Și alte asemenea bazaconii. Cine nu vede aici, că autorul îngâmfatei foi ungrimești a făcut de-abinele pasul dela sublim la ridicol, și dela geniu la nebun! Nu putem privi decât cu un zimbet plin de dispreț în ochii unui atare zvăpăiat.

Unul arată că în ultimii 20 de ani Români au tot prins puteri, desmițind profetirea lui, și că azi lucrurile se întorc mai curând în favorul lor, — celalalt nu ne mai dă 25 de ani, și vor fi maghiarisate și cetățile cele mai tari ale naționalităților.

No ke tare menunat!

— Fugi mălai că te tai...

## Scurt vèzător.

„Pădurile de pe la graniță, cari în urma comasării au primit caracter privat, trebuie negreșit cumpărate de stat. Sau apoi, sub chezeșie tare, statul să facă, ca acelea să ajungă în mâni de tot sigure [din punct de vedere ungrimeesc, vezi-bine!]. De unde nu, aceste păduri toate cad în mâni românești! Și nu e eschisă puțință, că în mâna statului român!»

— zice șolomonariul național Gustav Beksics în scrisoarea sa, mi-te politică, ce a adresat congresului sēcuiesc despre care vorbim la alt loc. În ciuda sa că Români, deși încet-încet, dar' dau înainte, cumpără moșii, păduri, laolaltă ca comune, ori ca singuratici, sălămândra sēcuiască strigă după stat, să vie să cumpere dinaintea casei Românilor pădurile și moșiile, — căci altfel se teme că acele cad drept în mâni — statului român! Cum vine statul român în aceste povești, nu pricepem. Trebuie că miopul sēcuiu crede că Români de aceea au bani de cumpără, că-i capătă dela statul român... [?].

## Cronica mea.

BUCUREȘTI, 28 Iulie 1902.

Ziarele noastre din Ardeal înregistrează prea puține știri despre viața publică de aici. Troienii de grijile apăsătoare ale »uniformisării« ortografiei, d-voastră uitați că se mai gășesc zeci de chestiuni de interes obștesc, cari se agită în diferite regiuni locuite de Români. Astfel de pildă n'am vèzut în coloanele d-voastre nici o notiță despre o puternică mișcare socială și politică a unui partid din țară, de curând organizat, care prin programul seu își propune a realiza importante reforme morale.

Mișcarea aceasta, în fruntea căreia stau cei mai aleși oameni de literă, aderenți ai dlui Maiorescu, prea e caracteristică și plină de învèțăminte, decât să fie nebagată în samă, cu atât mai mult, ca, har D-lui, nici nouă nu ne-ar strica tendințe de felul acesta. De reforme morale avem și noi Ardelenii trebuință. În viața noastră socială, în administrațiunea noastră bisericească și școlară, la băncile și instituțiunile noastre de cultură, pretutindeni e nevoie de înnoiri morale.

Partidul de care vorbesc a ținut de curând un congres la București. Politica ce s'a făcut cu acest prilej nu ne privește, bine înțeles. Este însă o datorie a constata înălțimea de formă și fond a discursurilor rostite atunci de către o pleiadă de profesori universitari, discursuri în cari se insistă atât de mult asupra reformelor morale.

Și în ce au să se consiste aceste reforme?

Mai nimerit ni-o spune dl Iorga, savantul nostru istoric, care în timpul din urmă se devotează mult acestei chestiuni. Într'o serie de articole publicate în »Epoca« dl Iorga face studii profunde de etnopsihologie, despre toate relele ce s'au încuibat în viața poporului român, despre cauzele lor și puțința de remediare

»Reforma morala, zice d-sa, însemnă schimbarea totală a direcției societății noastre, darea unei îndreptări nouă claselor conducătoare... Însemnă prefacerea vieții politice, în care se nu se mai poată amesteca în întruniri publice, în parlament și în ziare, rebutul vieții noastre sociale... Însemnă prepararea administrației în această țară de funcționari... Însemnă moralisarea curajoșă a școalei... inspirarea pe această cale către un ideal nou de muncă și jertfă a generațiilor ce ne vor urma...

„Și, continuă dl Iorga, nu avem răgaz să așteptăm mult. Întâi că, ori-cât am închide ochii ca să ne vedem, și am căuta să oprim mersul gândului ca să nu atingă teribilele conclusioni din urmă, noi suntem în fiecare clipă în mijlocul primejdiei de moarte, suntem sub cușitul care ne gîdile din timp în timp, ca să știm că poate și ucide. Dacă Galașenii vèd lunecând pe Dunăre, ca anul trecut, canoniere rusești împotriva tratatelor, dacă sistematic ni-se șicanează funcționarii de graniță de către Bulgari, dacă bandele ard în Macedonia, dacă politicienii ungrimești întrebunțează cele de pe urmă mijloace pentru a încinge neamul românesc cu granița statului român, dacă vuește aerul în Europa de turbatele strigăte de ură evreești în potruva noastră, aceste sunt veșnic memento mori, ce ne îndeamnă să ne organizăm pentru o luptă eroică...»

Astfel vorbește istoricul, care mai bine ca ori-și-cine e chemat a cunoaște cangrena ce roade la corpul națiunii.

Natural că dela coastatarea unui rău și manifestarea unei tendințe de reformă până la remediare, rămâne încă un mare pas și sunt colosale obsacole de învins. Vorbiri frumoase s'au mai ținut ele și în trecut, articole admirabile asemenea s'au scris. Nici odată însă nu au avut succes imediat. Toate acestea sunt numai semnețe, dintre cari câteva pot să încolțască și treptat să-și aducă roadele.

*Fidelio.*

### Brăul de fer...

Pentru întărirea brăului de fer slav, pe care l'am zugrăvit în numărul trecut, se lucrează mereu. Cum Muntenegru e un punct însemnat pe acest brâu, tătuca dela Nord a pus pe puiul din Muntenegru să se îndrepteze cu o rugare către guvernul Italiei (cu care e înrudit și care acum cu Rusia s'a pus bine), ca el, guvernul italian să vie cu propunere către puterile europene, de a revizui tratatul dela Berlin. La revizuire se se ceară și pentru Muntenegru: 1. Dreptul de a-și bate bani proprii. (Azi umblă acolo banii austrieci); 2. Portul Antivari și Dulcigno să fie scos de sub supraveghearea austriacă; 3. Muntenegru să aibă drept a ține și el corăbii comerciale (că de n'are bani să le facă, ba nici lipsă de ele: are mătusa Rusia, și-i dă ea bani și corăbii »comerciale« potrivite a fi prefăcute la vreme de lipsă în corăbii pentru scopuri militare); 4. să se mai adaugă la Muntenegru teritoriile Plava și Guziaje.

Guvernul italian a primit favorabil cerea cuscrului din Muntenegru.

Azi lumea nu ia în serios aceste cereri. Ci-că nu-i nici un motiv de a convoca un congres al puterilor pentru a hotărî și în această afacere. Dar' cine nu vede că aci e mâna Rusiei la mijloc? A pus pe Nichita să se adreseze Italiei, nu tot Rusiei, ca să nu fie așa bătător la ochi, de fapt *planul e al Rusiei*, și prin punctul 3 al cererilor, ar voi să aibă și în coastele muntenegrene un port pentru *ale sale* trebuințe, cum are acum unul (Burgas) în coastele Bulgariei. Și prin toate puncte-

le voește a isgoni pe Austria din acele părți, pentru a-i lua ea, Rusia, locul.

Ear' ceea-ce azi apare ca o cerere pe care nici n'o ia lumea în serios, ca mâne vom vedea-o *fapt împlinit!*

Și brăul de fer slav va fi și mai înțepenit în coastele noastre!

## Ce-i miră pe ei

la noi și la Slovaci!

Intr'o foaie unguerească din Pesta cetim următoarele:

»Inflorirea stărilor materiale, economice și de afaceri, ale naționalităților din Ungaria, nimic n'o dovedește mai bine ca banii aceia mulți care le stau la îndemână în băncile lor organizate pe basă strîns națională, sub înrîurirea celor mai neînduplecați conducători ai lor.

»Despre Albina și despre băncile valahe din Ardeal e lucru știut, că lucrează deja la cumpărarea proprietăților nemeșesti maghiare, cu așa plan de război, încât au băgat în spaimă pe maghiarimea de acolo, — sub înrîurirea căreia aceasta strigă după *ajutor statului!*

»Pilda Valahilor o urmează în timpul mai nou și naționalistii slovaci, cu *destul de mari rezultate!*

Și se tângue apoi rău șovinistul asupra mișcării vii ce vede că se face printre Slovaci, pentru *întărirea și înălțarea naționalității* lor.

In Zolyom conducătorii slovaci au înființat de curând o bancă populară la care au subscris oamennii lor cu 500 de acții peste numărul ce se ceruse! În fruntea băncii stă un avocat slovac care se luase la alegerile de deputat de pept cu candidatul guvernului și puțin numai că nu l'a trântit; apoi un avocat naționalist căruia i-au spart unghurii ferestrele pentru-că a demonstrat contra unei sərbări unguerești.

În Sâmbăta-mare au înființat deputații slovaci Weselowski și

Spun chiar că ascund ceva. Toate acestea nu te sperie?

Gertruda, roșindu-se, clăti din cap, că nu.

— Atunci, dar', rămâi. Mai pune aici un rînd de tăiere și șezi să cinăm.

— Cu dvoastră?

— Cu mine; ai să-mi faci multă plăcere, fata mea, cu tovarășia ta drăgălașe. Nu te teme.

Gertruda nu se temea, decât-că simțea un mare respect pentru bunăvoința asta și aerul melancolic al stăpânului ei. »Sărmanul, zicea în sine, cine știe ce suferințe o fi îndurat.«

Șeză la masă, cu toate că de-abia atinse bucatele. La sfîrșitul unei numai, după-ce beu un pahar de vin bordo și i-se roșiră urechile, atunci de-abia prinse curagiu și începă a răspunde mai cu înlesnire la întrebările stăpânului ei.

— De 'ntăiași dată întri la stăpân?

— Nu, a treia oară.

— Și așa fată tînără, și cu oarecare cultură, după cum ved, ce te-a silît să întri servitoare?

— Părinții mei au scăpătat, și-au pierdut averea.

— Bah? Aveau avere părinții tăi?

— Da, domnule, tatăl meu făcea

Kolar o altă bancă, și cu ajutorul preoților și învățătorilor au adunat tot poporul slovac în jurul ei. Și acum tot acești deputați umblă să înființeze o tipografie în care să scoată o nouă foaie națională slovacă populară!

Și altele, tot lucruri la care se recer parale, și nebleznicii dela foile unguerești se miră că de unde avem și noi și Slovaci bani? Și strigă statutele, unde ești de nu împedeci venirea banilor străini cu care lucră acești oameni?

Nici nu pot ei pricepe cum de dăm noi înainte, când ai lor nemeșuți în loc să prindă puteri, ne vînd și moșioarele lor nouă, sêracilor... Dăm nainte că muncim și cruțăm, — deși nici nu cruțăm așa de tare precum s'ar cădea și am putea! — ear' nemeșuții lor dedați a juca pe domnii, fără multă osteneală, o dau de mal și se pripășesc apoi prin cele cancelarii ca scribleri de tot felul. D-zeu toate le rîsbnă. Va rîsbuna și nedreptatea de care gemem încă noi azi. N'avem decât să fim noi Români și Slovaci și ceialalți asupriți, muncitori și cruțatori, precum sunt ei de risipitori și ușuratici, și să va întoarcă ea odată, negreșit, roata sorții și pentru noi!

### Chestiuni dela Asociațiune.

În timpul din urmă secțiunile întrunite ale *Asociațiunii* au discutat diferite chestiuni, cari de sigur vor avea rîsunet la adunarea generală.

Socotim că e foarte la locul seu, ca chestiunilor culturale să li-se dea o atențiune cât mai mare, mai ales acum când stagnarea vieții noastre politice, ne oferă privilegiu a ne interesa mai mult de afacerile noastre culturale.

Eată pentru-ce am dori ca, din incidentul adunării generale, să se revină în mod serios asupra tuturor hotărîrilor comitetului și secțiunilor, dar' cu vedită intenție de-a face mai multă ispravă, decât vorbă deșartă.

Așa de pildă este absolut de dorit, ca chestia secretarului gene-

negot, căștigase o mică avere și o păstră să mi-o dea de zestre, când de-odată căzdu bancrot.

— Și cum așa?

— Iși pusese banii într'o bancă a unui bancher foarte cunoscut.

— În ce loc?

— La Châlons.

— Al. și apoi? zise Doumet cu oarecare nervositate, prințind de-odată un interes deosebit pentru povestirea fetei.

— Apoi, urmă Gertruda, după câteva zile bancherul acesta a bancrotat, ruinând jumătate orașul, și printre alții și pe părinții mei. Ah! domnule, să fi văzut ce era în ziua aceea de bieții oameni cari se adunaseră la ușa băncii, care sta închisă ca un mormînt. Să fi văzut desnădejdea tuturor acelor oameni sărmani, cari își încredințaseră cruțările lor acelu mișel, și cum voiau să se omoare de necaz. Să fi văzut pe femeii cum plîngeau, pe bărbați cum se înfioraseră și căutau pe bancher ca să-l ucidă! Dar' el fugise.

— Adevărat... e grozav! șopti Doumet, care îngălbenise ascultînd vorbele fetei, și fața sa se stringea de nervositate la fiecare vorbă a ei.

— Și atunci părinții tăi s'au văzut de-odată fără gologan, hai?

ral să se reguleze odată definitiv și ca în acest post să vedem în curînd așezat un fruntaș energetic al tinerilor noștri bărbați cu carte, un om de litere, care să contribuie în mod esențial la ridicarea nivelului intelectual al Asociațiunii. Asupra tuturor acestora vom reveni.

(F.)

## Știri politice

— »National Zeitung« din Berlin scrie despre întîlnirea dintre cei doi Impărați, al Rusiei și Germaniei la Reval, atîta: Aflăm din isvor bun, că la întîlnirea celor doi domnitori, înțelegerea între ei a fost așa de bună, că asta e o chizeșie pentru pace și în viitor. De desarmare, etc. nu-i dar' poveste.

— Știrea că la Ischl s'ar fi încheiat un fel de convenție militară între România și Austro-Ungaria, se desminte.

— Steyn, fostul președinte al Orangiului a spus, că formarea unui partid intransigent, neînduplecat contrar englezilor, nu e cu puțință în fostele republici. Singura politică bună e supunerea potrivită noului regim. Așa Krüger și secretarul seu Leyds, rămîn singuri cu cererea de a forma partidul acela neînduplecat.

— Regele Eduard s'a încoronat Sâmbăta trecută de Rege al celui mai întins stat din lume, de Rege al Angliei și Impărat al Indiilor și a tuturor coloniilor. Incoronarea a decurs în liniște, cu pompă strălucită cum nu se vede altundeva în lume, deși după un program mai scurt decum fusese cel întăiaoră satorit.

## Din România.

### Nouă moravuri.

Făcîndu-se de curînd oare-cari schimbări în ministerul român, intrînd în el cățiva ministri noi, din barbații cei cu vază ai partidului dela putere, — »Cronica« scrie următoarea notiță:

»Noii ministri s'au presintat erifecare la departamentul seu pentru a primi pe înalții funcționari ai statului și a se pune în curent cu lucrările.

Ministrii cari fuseseră mai nainte

— Da, domnule, tot ce avusese tatăl meu, se perduse... Ce suferințe am îndurat cîtva timp! Apoi se hotărî să reînceapă a munci, să găsească vr'un post ca să trăim. Dar' la vîrsta lui, asta nu e ușor. Atunci eu, care eram învățată ca o fată, care 'mi-aveam zestrea...

— Ai fost nevoită să cauți și tu să muncești?

— Da, domnule, și fiindcă nu eram învățată în străini, am rămas la început în Châlons și de acolo oamenii pe cari îi serveam, m'au adus aici.

— Și cum îl chema pe acel bancher?

— Delavor.

— Tu l'ai cunoscut?

— Eu nu, nici-odată nu l'am văzut, dar' tatăl meu.

— Și cum a dat faliment? Ce zicea lumea?

— Ce să zică? Iacă, petreceri în casă în toate zilele, cheltueli mari, nesocotite, nisip în ochii lumii. Să vede că a pierdut și în întreprinderi.

— Negreșit, reluă Doumet, aprins din ce în ce mai mult. Nu trebuie să-l critice atît de mult gurile rele. Întreprinderile de bursă sunt pline de primejdii. Cine știe ce socoteli va fi făcut, căți îl vor fi înșelat. Negreșit că va fi pierdut și el sume mari. Și cine știe cît va fi suferit și el...

au făcut și ei vizită foștilor lor colaboratori, arătîndu-le mulțumiri de modul cum îi ajutaseră pe timpul cît au lucrat împreună.

»S'a dus vremea când foștii ministrii plecau fără ziua bună, trîntind ușile după ei; s'au schimbat în bine obiceiurile turcești de altădată! Astă-zi ministrii, mai cu samă cei de acum, nu vin la guvern spre a-și căpătui neamurile și clienții, ci pentru a-și da tributul lor de muncă și inteligență în folosul tuturor, lucru la care se poate ajunge mai cu folos păstrînd la locurile lor pe vechii slujbași ai statului, cunoscători ai mecanismului atît de complex al administrațiilor publice.

## Francia și România.

Din privilegiul celor mai nouă știri despre și mai strînsa alipire a României spre tripla alianță și spre inima cea de piatră a acestei alianțe: spre Germania, — profesorul universitar Basilescu scrie în »Cronica« un articol cu reamintiri istorice, în care reproșează bărbaților politici români că atunci când se alipesc așa de devotați spre egoista Germanie, prea par a uita trecutul și recunoștința cu care datoresc d. e. Franciei. Dsa zice într'altele:

La poalele Carpaților, la gurile Dunării, acum 2000 de ani, Impăratul Traian aruncase un pumn de oameni, rupți din trupul Italiei, pentru a servi ca sentinelă la paza fruntariilor, civilizațiunii și păcii romane. Multe furtuni au trecut peste capul acestei mâni de oameni. Au fost zile în cari vieța ei a fost pusă în cumpănă.

Intr'una din aceste zile grele, România și-a îndreptat privirea către sora ei cea mai mare — către Francia.

Cu un devotament, cu o desinteresare, cu un amor de ideal, ce caracterisă și distinge între toate această nobilă națiune, — Francia a luat în mâinile ei destinele micii falange dela Dunăre — și într'o zi, ea o chemă la vieță, ea făcu dintr'o turmă de oameni părăsiți la urgia lupilor dela Nord, dela Sud și dela Apus, — un *popor*, liber și independent.

Generațiunea de azi a uitat

— Bine, dar' ceialalți ce sunt datori să suferă din pricina lui? Nu trebuia să se atingă de banii străini.

— Eil dar' cei-ce i-au încredințat, i-au dat și dreptul a-i întrebuița cum va fi crezut el mai cu folos.

— Cel puțin să nu-i fi pus în joc primejdios.

— Dacă a făcut rău, va fi făcut din nepricepere, nu va fi nici el de vină.

— Da, dar' multă lume spune că s'a retras după ce și-a oprit destui bani ca să trăiască bine, pe când toți ceialalți nenorociți mor de foame.

— Un nenorocit mai mult nu putea scăpa de toți ceialalți.

— Fie, dar' nu s'a purtat bine.

— Nu, zise Doumet mai încet. Dar' dacă și-ași spune, copila mea, că acest om pe care îl osîndești atît de aspru, atît de drept dacă vrei, a căzut în nenorocire ticăloasă... că femeia sa, pe care o iubea și pentru care s'a expus cu atîta nesocotință, l'a părăsit îndată ce l'a văzut ruinat... că fiul seu, supărat că și-a pierdut poziția ce avea în societate, s'a obrăznicit cu furie contra tatălui seu, și l'a ocărît și batjocorit și a ridicat chiar mâna să-l lovească... că din aceea zi, acel bătrîn, desprețuit de toți, duce în pustietate și sub un nume străin, o viață miserabilă...

## FOIȚA

### PUSTNICUL

DE  
HENRY FEVRE

La sunetul timid al clopoțelului, dl Doumet deschise ușa.

— Ești servitoarea ce am căutat prin biroul de mijlociri?

— Da, domnule.

— Prea tînără îmi pari...

— De optsprezece ani.

— Aproape copil, cu așa obrăjor timid... Și cum te cheamă?

— Gertruda.

— Al Bine, Gertrudo, șezi. Ți-s'a spus ce plată dau? Douzeci și cinci de franci la început, și dacă voiu fi mulțumit, am să-ți o urc. Nu ți-e frică că ai să servești pe un bărbat singur? Dar' barba mea cărunță poate să te liniștească. Eu am să-ți fiu ca un părinte. Locuiesc, cum vezi, afară din oraș, într'o casă singură, între pomi. Ies foarte rar din casă. De asemenea nu vine nimeni la mine, decât brutarul, băcanul, etc., cari vin până la ușa. Toți aici mă socotesc de om singur în felul seu.



că la curtea Franciei, lângă un împărat idealist și în mijlocul unui popor iubitor de dreptate, de umanitate și de libertate, — au găsit fii României ecou, sprijin și ajutor în acele hotărâtoare zile ale vieții noastre naționale!

Congresului din Paris, din 1856, operă a lui Napoleon III. datează România existența ei! Tratatul din Paris, — 30 (18) Martie 1856 — a pus capăt competițiilor Rusiei și Austriei asupra Principatelor române, punându-le sub paza colectivă a tuturor marilor puteri.

Sub egida Franciei, și în ciuda aliatei noastre de azi — a Austriei, — s'a făcut unirea Principatelor, Alexandru I. Cuza, s'a putut face lovitură de Stat dela 2 Maiu 1864, s'a putut desființa iobăgia și chema la viață și libertate 3.000.000 de Români, etc., în fine, tot sub protecția și după comandațiunea acestui împărat, a cărui iubire pentru poporul român niciodată nu s'a desmințit, — România a putut să-și aleagă un Principe străin, pe Principele Carol I. de Hohenzollern, — realizând astfel, și ultimul punct din marele program național, formulat de Divanurile ad-hoc din 1857, — convocate în executarea Tratatului din Paris.

Astfel s'a întemeiat România! Aceea care a ținut-o în brațe, care a chemat-o la viață, care-i a confirmat numele, care a încălzit-o cu dragoste și cu devotament, a fost Francial!

De atunci, de o jumătate de secol și chiar mai bine, pruncul român suge, se hrănește — din inteligența Franciei! Școalele Franciei sunt deschise copiilor României, — chiar și acelea cari sunt exclusiv rezervate numai pentru Francezi.

În zilele de restriște prin cari acest mare și generos popor a trecut (răsboiul cu Nemții în 70) câțiva Români, puțini, prea puțini din nenorocire, au mers să achite,

— Ah, e încă bogat?  
— Nu mai e, a păstrat numai cât i-au lăsat ca să trăească.  
— Ce-i pasă, e fericit.  
— Dar' ce voiai dar' să faci?  
— Să meargă, strigă fata cu scârbă crescândă, să meargă să cerșească și el, să vadă și el nenorocirea, el care a făcut pe atâți oameni cerșitorii!  
— Așa dar', îl urăști tare mult?  
— Da, și am jurat, că dacă-l voi întâlni vre-o dată...  
— Să te răsbuni?  
— Da.  
— Și cum? să faci omor cu această mână gingașă?...  
— Nu se fac omor, dar'..  
— Atunci dar' răsbună-te, zise Doumet, căci mă mir cum n'ai înțeles încă...  
Gertruda se ridică în sus:  
— Aaa!..

— Da, da, zise apoi bătrânul cu tristețe, eu sunt Delavor... Te-am lăsat să vorbești; era pentru mine dureros, dar' de dorit în același timp, să aud această izbucnire foarte dreaptă, care eșită din gura ta nevinovată și din inima ta sinceră, nu m'a ofensat... Nici-odată nu am simțit, ca astă-seară, toată greutatea, toată cruzimea faptei mele, a răstăcirii mele, care nu mă lasă liniștit.

sub drapelul ei, datorita noastră de recunoștință.

Dacă însă tot poporul român nu era sub steagul Franciei, inima întregului popor român bătea și tresărea la ori-ce știre nenorocită ce-i venea de pe câmpul de răsboiu!

De atunci, dela 1860, lucrurile s'au schimbat.

Incetul cu incetul, România a uitat și... s'a alipit pe lângă Germania, — pe lângă Tripla-Alianță...

## NOUTĂȚI

**Floaie bogată a căzut asupra Orăștiei și ținutului Marți noaptea și Mercuri, spre bucuria economilor, căci a făcut bine cucuruzelor. Timpul de atunci încoace s'a răcit.**

**Leo Tolstoi, marele scriitor rus, excomunicat de biserica rusească pentru unele scrieri ale sale, — a cerut să fie, la moarte, dus și înmormântat în România.**

**Boale de vite, anume boala de gură și de unghii, bântuie în mai multe părți în comitat: în cercurile Orăștiei, Hunedoarei, Devei, Hațegului și Petroșenilor. În Orăștie a și fost săptămâna trecută închis târgul de vite.**

**La Geoagiul de Jos a fost ales învățător definitiv dl George Mateias, fost pân'aci provisor tot acolo.**

**Înimă ce nu poate uita..** O nepoată a M. Sale Monarchului nostru, Maria Anunciata se încredințase cu principele din Bavaria Sigfried, ear' după o lună au stricat, zilele astea, logodna, dând lumii mult de vorbit despre dinșii. Să spună că singura pricină a desfaceții e, că fata poartă încă în inimă toate durerile iubirii mari pe care a nutrit-o ani de zile față de un principe german dela curtea din Berlin, pe care l'a cunoscut în Viena, și despre care credea c'o va lua, și n'a luat-o. Acum, fiind deja de 26 ani, curtenii au stăruit să se mărite după Sigfried de Bavaria, om tânăr și cu viitor, care o iubea tare, și ea s'a supus stăruirilor nesfârșite. A mers de-a făcut chiar o vizită la curtea părinților prințului. Dar' reînnoștă acasă, au apucat-o ear' durerile iubirii vechi, și într-o zi a spus celor din jurul său, că ar fi din partea ei un păcat neiertat, dacă n'ar spune nainte

Indată dela primele tale cuvinte, te-am compătimit pe tine și pe părinții tăi. Vreau deci să mă lași să-ți repar greșala, cel puțin întrucât te privește pe tine. Sunt singur în lume, certat cu ai mei. Rămâi cu mine, ca fata mea, ca copilul meu. Am să-ți bag servitoare, și din fărîmăturile averii mele, am să-ți pun la loc mica ta zestre. Și eu, ear' nu tu, am să-ți mulțumesc, că ai să-ți înfrumusețezi singură atea.  
— Dar' ceialalți?  
— Cari ceialalți?  
— Ceialalți, pe cari ia-ți ruinat sau ia-ți făcut să se omoare?  
— Dar' nu pot îndrepta toate, nici să înviez pe morții!  
— Atunci rămâneți cu bine, dle.  
— Pleci? Gertrudo, te rog, gândeste-te la viitorul tău.  
— Nu, mi-se pare că ași fi părtașe de fapta rea a d-voastră...  
— Copila mea, Gertrudo...  
Dar' deja Gertruda se depărta cu curagiu, cu mica-i legăturică în mână. Ușa casei singuratic se închise ear' pe când de jur-impjur noaptea se întindea tăcută.

(Trad.)

A.

înșuși mirelui său, că ea s'ar simți nenorocită alături de dînsul.. A cerut drept aceea moșului său, Împăratului, la Icshl, voe de a putea desface logodna, căci ea nu poate păși la căsătorie în starea ei de azi, când încă inima și mințile li sunt cu totul stăpânite de vechia sa iubire. Văzînd că n'au încotro, s'au învoit și, prin bunăînțelegere din amîndouă părțile, au desfacut logodna. Simțitoarea fată se va retrage acum la moșia din Praga a familiei domnitoare, unde petrec mai mulți membri abătuți ai casei domnitoare.

**Despre adunarea dela Batiz a Asociațiunii (desp. Deva) venindu-ne raportul prea târziu, pentru numărul de față, îl vom da în numărul viitor.**

**Logodnă.** D-șoara Friederica Erdélyi din Beiuș, și dl Gustav Waldschütz, director în Sternberg, fidațați.

Sincere felicitări!

**La Berlin** a fost ales învățător definitiv dl Iosif Dumitru, ped. abs. și teolog, fiul fostului notar Dumitru.

**Pe fostul nostru fișpan, conte Bethlen, trecut ca fișpan la Toronto, l'au dus deja în o casă de nebuni. Și-a perdut mințile de tot.**

**Pensionări.** Dl I. Lucăcel Inv. în Balșa și-a cerut trecerea la pensiuine după un serviciu de peste 30 ani, asemenea și inv. Sim. Cibean din Poiana și Luca Pera din Boiu.

**La Illa** va avea loc în 16/29 Aug. alegerea de protopop, sub conducerea asesorului consistorial M. Voileanu.

**Ființe nenorocite..** Cât de mare este, în orașe mari, numărul ființelor nenorocite, ne-o arată și următorul fapt de curînd petrecut în Pesta. Un anume V. S. a publicat un anunț în foi, că ia, cu contract, fete frumoase și tinere, cari au ceva organ ca cântărețe, pentru o călătorie artistică ce întreprinde prin țeri străine. Peste 50 de fete din Budapesta, frumusele și tinere, s'au înștiințat la domnul »impresario«. El le ducea în o odaie pe rând: le măsura cu ochii de sus până jos, le cântărea oare-cum cu privirea, și fără a-i păsa că ce glas au ele, pe cele cu forme bine făcute, frumoase, le trecea într'o odaie vecină, pe cele mai puțin frumoase ori cari li păreau lui cam trecute, le slobozea ca ne-potrivate pentru scopul lui. Fără a mai da apoi răgaz fetelor astfel »asentate«, de a merge la părinți, le lua și haid la tren cu ele. Dacă una zicea s'o lase să mai meargă pân'acasă, îi spunea că nu-i vreme, el grăbește, care nu vine, aci rămâne. Le are el grija cu de toate pe drum. Și cu trenul nu se mai oprea până la Predeal, unde cu pasapoarte false le trecea în România, și aci apoi le împărțea celor ce le comandaseră, parte pentru rămas în țară, parte pentru dus mai departe spre Răsărit, prin Bulgaria, Sârbia, Turcia etc. Mișelul adecă era un vînzător de ființe nevinovate: preda pe aceste fete prin localuri publice unde se căutau, și unde nenorocitele se depravau și se perdeau... Săptămâna trecută l'au prins dimpreună cu ortaca sa, o femeie mai în vîrstă și cu un învățător de pe la Brașov care le pregătea pasapoartele false. E arestat în Pesta. Ear' pe urma altora mulți, cari »liferează« atari ființe nenorocite în alte părți, asemenea umbli poliția secretă.

**Provocare.** Subscrisul în numele fondarilor, rog pe toți domni la cari mai sunt prospecte ale înființîndului institut de credit și economii »Viitorul« din Sănmiclăușul-mare, să binevoiască a le restitui până la adunarea generală care are a se ținea la finea lunei August st. n. 1902.

Sănmiclăușul-mare, 11 Aug. 1902.

Dr. Nestor Oprean,  
advocat.

**Senatul școlastic gr-cat. din Feneșul-Săsesc** invită la petrecerea ce o va cu ocasiunea sfinții școlai în 28 August n.

**În Zlatna** arangează reuniunea femeilor române gr-cat. o petrecere cu dans, în ziua de Sântă-Maria-mare sara în pavilionul ospătăriei comunale.

**A învățat-o moresl..** Despre o despărțire foarte tragicomică scriu foile din Viena. Tribunalul avea să judece un proces de despărțire pornit de cătră un anumit Pollacek femeii sale, pentru necredință cu contele Wurmbrandt.

Aceste 3 persoane fiind tare cunoscute în înalta societate vieneză, un foarte mare număr de curioși venise să fie de față la pertractare.

La deschiderea pertractării, avocatul dnei Pollacek a cetit un atestat medical, că starea sănătății nu o lasă a se putea înfățișa. Dar' judecătorul, care nu prea credea în atestat, s'a dus în persoană la locuința dnei Pollacek, cu un medic, care după o cercetare amănunțită, a declarat că d-na Pollacek nu e de loc bolnavă.

Față de această declarațiune, soția necredincioasă găsi cu cale a se face c'a apucat-o o durere de nervi și nu poate merge, — dar' nici acum judecătorul nu se lăsă a fi înduplecat, și trimise șase voinici ștregari cari așezară pe dna Pollacek pe o canapea și o aduseră așa, pe sus, în fața tribunalului.

Ori-cine își poate închipui hazul acestei vedenii pe străzile Vienei, și intrarea în tribunal a acestei frumoase necredincioase, unde toate amicele ei o așteptau.

Sosirea contelui Wurmbrandt, amarezul, n'a fost mai puțin hazlie. Când el a fost prins de Pollacek, într'o pozițiune care nu mai lăsa nici o îndoială despre vina lui, Pollacek îl amenință cu revolverul în mână, că-l împușcă de nu va face ce-i poruncește: și îl făcu anume de își rase în fața lui jumătate de barbă, mustățile și părul capului. În această stare fû el adus în fața tribunalului.

Pentru a fi mai sigur că vor veni la comedie toți pretinții și pretinele celor doi amorezați, dl Pollacek a trimis fiecăruia în parte invitare, arătînd ziua procesului. Nimeni nu s'a căit că a venit la proces. După o desbatere, care a produs tot la zece minute hohote de rîs, vinovații au fost condamnați la o pedeapsă în bani, și la câte trei luni de închisoare cu post.

## DELA ORAȘ

Joi d. a. (14. Aug.) comunitatea orașului nostru a avut ședință ordinară. Eată, pe scurt, hotărârile mai însemnate:

— S'a hotărît a se escrie concurs pentru un veterinar orășnesc, cu salar de 2000 cor., bani de cuartir și adausele regulamentare.

— Contra controlorului orășnesc dela dare, Incze, despre care s'a constatat că își are oficiul în cea mai mare disordine, că nici cărțile pe anul trecut încă nu le-a încheiat, că sub cuvînt că e bolnav (boală de *lene*, strigau unii în comunitate) și-a părăsit postul și a plecat la băi contra voiei primarului, — s'a ordonat cercetare disciplinară, avînd a fi chemat să vie îndată acasă.

— Rugarea proprietarilor de vite de a li-se ierta taxa de pășunat restantă măcar pe unul din anii 1897—1898, spriginită de toți Români prezenți (afară de referent) și de 2 Sași, a fost respinsă cu majoritate de 1 vot, — dar' li-s'a primit cererea de a fi lăsați să o plătească numai în Octomvrie a. c.

— Rugarea lui Petru Gîrjob pentru un ajutor de 40 cor., s'a primit.

— Prețul stînginilor din pădurea orașului s'a stabilit pentru ăstfel: stînginul în Cucuiș, cu 6 cor., ca și în trecut; cele coborite în valea Șibișelului, cu 12 cor.

— S'a primit cererea de regularea pensiei a provisorului orășnesc Nic. Trif.

## FEL DE FEL

**Copii dați în arîndă..** Numai în America se poate naște o asemenea idee. De curînd s'a înființat în Statele-Unite o agenție pentru dare de copii în arîndă.

Plecînd dela faptul, că unii din soți, cărora Provedința nu le-a dat moștenitori, ear' ei din pricina sîrăciei ori pentru altceva, nu se pot hotărî să adopteze un copil, deși ar dori adesea să vadă un copil prin casă, — agenția de care e vorba a adunat două sute de copii, băieții și fete, în vîrstă de 1—3 ani, cei mai frumoși și cei mai sănătoși pe cari i-a putut găsi, — și îi dă în chirie, în folosință, cu ceasul, cu ziua, cu săptămîna sau cu luna. Nici un copil nu poate fi închiriat pentru mai mult de o lună. După acest timp trebuie să fie dat napoi pe tot atîta timp, părinților sei.

Prețul e de 6 lei pe lună.

Întîia încercare făcută a reușit deplin, și agenția își propune să creeze în curînd filiale în țară.

**Șiretenia unul client.** Un țeran din Rotterdam, se dusă într'o zi la un avocat spre a-i cere sfat în o pricină oare-care. Ii spuse cum stă pricina sa, întrebîndu-l că dacă ar face un proces contrarului său, ar putea să câștige ori ba?

Advocatul, care vedea că omul are toată dreptatea pe partea sa, și că așa fiind, el va avea un bun câștig, în răspuns:

— Dacă pricina e într'adevăr așa cum mi-ai descris-o, îți stau bun că vei câștiga procesul!

— Atunci, zise țeranul, mă voi feri de a porni procesul căci eu am spus lucrul cum stă pentru contrarul meu.

Apoi plăti onorarul ce i-se cuvenea avocatului pentru darea unui sfat și plecă.

**Alfabetul chinezesc.** Câțiva învățați englezi și francezi au început de cîțva timp să studieze scrierea chineză.

Munca aceasta trecea, până chiar acum cîțva timp, ca foarte seacă și grea, astăzi începe însă să se vadă, că e din cele mai petrecătoare. Cîteva pilde alese dintre cele 6000 de semne cari compun această scriere, ne pot da o idee despre asta:

În scrisoarea chineză fiecare cuvînt și fiecare idee, se zugrăvește prin un chip oare-care, din viața oamenilor, animalelor ori plantelor. De pildă:

Cuvîntul »căsătorie« e închipuit printr'o femeie șezînd jos și printr'un porc odihnindu-se cu seninătate sub căminul conjugal..

Femeia joacă de altfel un mare rol în alfabetul, Fiilor Cerului, cum se numesc pe sine Chinezii.

Așa verbul »a te certa« se scrie prin două femei puse față în față; cuvîntul »clevetire« se scrie prin trei femei împreunate într'una.

Dacă pesemnezi o femeie cu o coadă de mătură în mână, ai cuvîntul... soție!

Porcul mai vine încă nainte în cuvîntul »locuință«. Dacă-l faci gras și rotund, însemnează virtute și îmbelșugare în casă. Dacă e slab, e... greșală de tipar.

Redactor resp.: IOAN MOȚA

## „ARDELEANA“

institut de credit și de economii societate pe acții.

Sediul: Orăștie, în casele proprii.

Fondată la anul 1885.

Capital social: 500.000 cor. Fonduri: 350.000 coroane.

Starea Depunerilor: peste 2.000.000 cor.

Se primesc: Depuneri spre fructificare, dela particulari cu 5% fără anunț, cu 5½% cu anunț; ear' dela corporațiuni culturale cu 6% interese.

Darea de venit după interese o solvește institutul separat.

Depuneri și ridicări făcute prin postă se efectuesc cu reîntoarcerea postei.

17— (59)

Direcțiunea.

Sz. 1089/902. végrh.

(120) 1—1

## Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az dévai kir. törvényszék 1902. évi 5642 számú végzése következtében Dr. Suciú Gabor ügyvéd által képviselt »Hatiegana« tak. és hitelintézet részvénytársaság végrh. javára Alb Dan malaiesdi, Mara Samu és Golyan Lőrincz fszpataki lakos végrehajtást szenvedettek ellen 110 kor. s jár. erejéig 1902. évi június hó 29. napján foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1000 kor. becsült következő ingóságok u. m.: 2 drb bival és 2 drb ökö nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbíróóság 1902. V. 685/2 számú kiküldött végzése folytán 110 kor. tőkekövetelés, ennek 1901. évi június hó 28. napjától járó 6% kamatai 1/3% váltódíj és eddig összesen 79 kor. 08 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig fszpataki községében 2 és 3 r. alperesek lakásán leendő eszközlésére 1902. évi augusztus hó 22. napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pujon, 1902. évi július hó 21. napján.

Rácz József,  
kir. bír. végrh.

Sz. 6122/902. tkvi.

(121) 1—1

## Arverési hirdetmény.

A hátszegi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság a hátszegi görkel. egyház Bontescu Mihály ügyvéd által képviselt végrehajtónak

„Minerva“ inst. tipogr. in Orăștie.

Debucsan Szilvesztru hátszegi lakos végrehajtást szenvedő elleni ügyében közhírré teszi, hogy végrehajthatónak 21 kor. 60 fill. tőke ennek 1900. évi november hó 2. napjától járó 5% kamatai 16 kor. 40 fill. eddigi megállapított per és végrehajtási valamint a jelenlegi 17 kor. 30 fill. és a még felmerülő költségek iránti követelése kielégítése végett Debucsan Szilvesztru végrehajtást szenvedőnek a dévai kir. törvényszék (hátszegi kir. jbiróság) területéhez tartozó Hátszeg város 8 sz. telekjegyzőkönyvben A † 2 rdsz. a felvett 10 és 11/1 hrsz. ingatlanát az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben részletezett összesen 754 koronát tevő kikiáltási árban az 1902. évi szeptember hó 13. napjának délelőtti 10 órákor alulirt kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg a kikiáltási áron alul is elfogja adni.

Árverelni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy a kormány által óvadékképesnek nyilvánított értékpapirba a melyek a névérték 2/3-ad részeig fogadtatnak el csupán a kiküldött kezéhez letenni avagy annak előzetes bírói letétbe helyezését tanúsító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő kötelez a vételár fele részét az árverés jogerőre emelkedése napjától számított 30 nap, a másik fele részét szintén azon naptól számított 60 nap alatt az árverés napjától járó 5% kamataival együtt szabályszerű letéti kérvény mellett a hátszegi m. kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál befizetni. — A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. — A megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a telekkönyvi hatóságnál ugyszintén Hátszeg vá-

ros előjárásánál vagy a bírói kiküldöttnél megtekinthetők.

A kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság.

Kelt Hátszegen, 1902. évi február hó 11-én.

Savu,  
kir. albiró.

## Avis.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public că la

„Panonia“ Cafenea și Restaurațiune de azi înainte costă din „Berea Coroana“ de prima calitate

Un păhar 8 cruceri.

Zilnic bere proaspătă. — Popicărie. — Gulaș mic 6 cr.

Orăștie 25 Iulie 1902.

(113) 2—4 Cu toată stima

Carol Schurek  
Restaurator.

Sz. 838—1902. végrh.

(119) 1—1

## Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dévai kir. törvényszéknek 1902. évi V. 5639 számú végzése következtében Dr. Suciú Gabor ügyvéd által képviselt »Hatiegana« pénzüintézet javára Krisán György és társa ellen 600 kor. s jár. erejéig 1902. évi július hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 960 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: marhák nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a v.-hunyadi kir. jbiróság 1902-ik évi V. 483/2 számú végzése folytán 600 kor. tőkekövetelés, ennek 1901. évi február hó 12. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 35 kor. 30 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Nagyokloson alperesek lakásán leendő eszközlésére 1902. évi aug. hó 18. napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt V.-Hunyadon, 1902. évi augusztus hó 4 napján.

Daczo Ernő,  
kir. bír. végrh.

## „Minerva“ institut tipografic

Orăștie, (Szászváros) Piața mare Nr. 2.

Efectuește tot soiul de lucrări apartinătoare artei tipografice.

## „ASSICURAZIONI GENERALI“

fondată în 1831.

Această mare bancă de asigurare, care prin plățirea punctuoasă a pagubelor celor asigurați la ea și prin prețuirea bună a bagubelor (din foc) și-a atras în cea mai mare măsură încrederea publicului, — are la sfârșitul anului trecut 1901, următoarea avere:

**Capital și fonduri proprii, peste 190 milioane cor.**

Capitaluri asigurate la ea pe viață peste . . . . . 571 milioane cor.

A plătit dela înființarea sa de tot, pagube peste . . . 716 milioane cor.

Aceste cifre arată, că banca »Assicurazioni Generali« dă cea mai mare chezeșie chiar și celui mai precaut proprietar, și arată că marea încredere de care această bancă se bucură, e deplin întemeiată, prin fondurile ei cele mari.

»Assicurazioni Generali« primește asigurări:

1. Pe viața omului, pe un termen oare-care, sau asigurări de rente (pensii), cari se plătesc ori la moarte îndată, ori la terminul ales de asigurat.
2. Contra pagubelor de foc, trăsnet, exploziune prin gazuri, pe mobile și imobile.
3. Contra pagubei de chirie urmată după arderea casei.
4. Contra spargerii obiectelor de sticlă ori metal.
5. Contra pagubei urmate din transport, pe uscat ori pe apă.
6. Contra pagubei din spargere cu furt asigură obiecte sau hârtii prețioase.

Primește asigurări de zestre pentru fete și copii.

(112) 2—10

Agentura principală a băncii  
„Assic. Generali“ in Orăștie.

(Informațiuni la administrația acestei foi).

Sz. 4323—1902 tlkvi

(118) 1—1

## Arverési hirdetményi kivonat.

A szászvárosi kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Brooser Vorschuss Verein“ végrehajthatónak Vledeu Ávram végrehajtást szenvedő elleni 130 kor. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a dévai kir. törvényszék (a szászvárosi kir. járásbíróóság) területén levő Ludesden fekvő a ludesdi 223 számú telekjegyzőkönyvben

a † 2 rend. 994 995 996 hrsz. ingatl. . . . .	40 kor.
a † 3 rd. 1402 hrsz. . . . .	15 kor.
a † 4 rd. 1630/1 1631 hrsz. . . . .	17 kor.
az u. o. 43 sz. tjkvben a † 1 rd. 97 hrsz. 286 kor.	
a † 2 rd. 122 123 hrsz. . . . .	327 kor.
a † 3 rd. 234 235 hrsz. . . . .	59 kor.
a † 4 rd. 404 hrsz. . . . .	70 kor.
a † 5 rd. 451 452 453 hrsz. . . . .	77 kor.
a † 6 rd. 543 hrsz. . . . .	10 kor.
a † 7 rd. 565 hrsz. . . . .	41 kor.
a † 8 rd. 569 hrsz. . . . .	29 kor.
a † 9 rd. 745 hrsz. . . . .	96 kor.
a † 10 rd. 1110 hrsz. . . . .	42 kor.
a † 11 rd. 1299—1301 hrsz. . . . .	276 kor.
a † 12 rd. 1307 1308 hrsz. . . . .	37 kor.
a † 13 rd. 1322—1324 hrsz. . . . .	133 kor.
a † 14 rd. 1331 hrsz. . . . .	11 kor.
a † 15 rd. 1398 hrsz. . . . .	132 kor.
a † 16 rd. 1504 hrsz. . . . .	30 kor.
a † 17 rd. 1569 hrsz. . . . .	39 kor.
az u. o. 69 sz. tjkvben a † 1 rd. 204 hrsz. ingatlanra . . . . .	34 kor.
a † 2 rd. 261/2 hrsz. . . . .	9 kor.
a † 3 rd. 326/2 hrsz. . . . .	26 kor.
a † 5 rd. 591/1 hrsz. . . . .	25 kor.
a † 6 rd. 787 hrsz. . . . .	23 kor.
a † 10 rd. 1353 hrsz. . . . .	52 kor.
a † 11 rd. 1358 hrsz. . . . .	26 kor.
a † 12 rd. 1385 1387 hrsz. . . . .	58 kor.
a † 14 rd. 1548 hrsz. . . . .	8 kor.
a † 15 rd. 1603 1605 hrsz. . . . .	62 kor.
a † 16 rd. 1638/2 1641/2 hrsz. . . . .	16 kor.
a † 17 rd. 1743 hrsz. . . . .	9 kor.

ban az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanokat az 1902. évi augusztus hó 25-ik napján d. e. 9 órákor Ludesd község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárnak 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. jbiróság mint tlkvi hatóság.

Kelt Szászvároson, 1902. évi május hó 17-én.

Sohalmi,  
kir. albiró.

Editor: Ioan Moța.